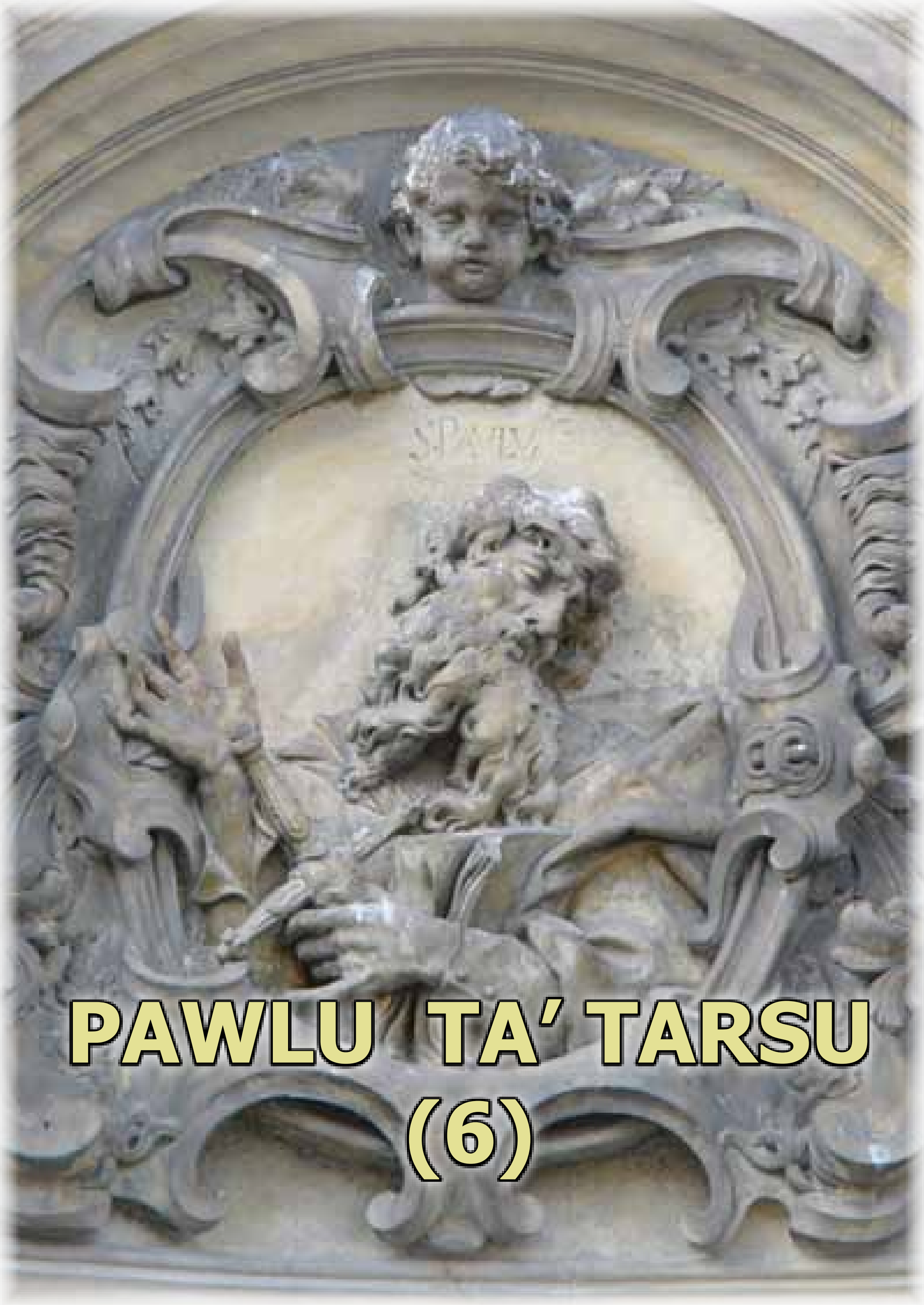

PAWLU TA' TARSU (6)

Alfio M. Buscemi OFM

F'Ġerusalemm Pawlu jiltaqa' ma' Ġakbu u l-anzjani

"Meta wasalna Ġerusalemm, l-aħwa laqgħuna bil-ferħ. L-għada Pawlu mar magħna għand Ġakbu u kien hemm il-presbiteri kollha" (Atti 21,17-18). Il-laqgħa ta' Ġakbu kienet prudenti u diplomatika. Flimkien mal-presbiteri qagħad jisma' lil Pawlu jirrakkonta l-ġrajjiet tal-

il-fortizza Antonja

vjaġġi apostoliċi tiegħu. Imbagħad il-mexxejja tal-Knisja ta' Ġerusalemm qalulu li kienu preokkupati mill-fatt li tant Lhud kienu saru Kristjani, imma baqgħu josservaw il-Liġi ta' Mosè. Issa kien jingħad li Pawlu kien qed jippriedka li ma kienx hemm bżonn taċ-ċirkonċiżjoni. Għaldaqstant, biex hu jkun milqugħ mil-Lhud-Insara ta' Ġerusalemm, tawh il-parir biex imur fit-tempju biex iħallas wegħda ta' erbat irġiel nażrin, ħalli b'hekk jidher ċar li Pawlu kien ukoll josserva l-Liġi ta' Mosè (Atti 21,20-25). Dawn l-akkużi x'aktarx kienu inġusti, għax Pawlu nnifsu kien temm wegħda ta' nażri f'Kenkri (Atti 18,18), u kien ordna li d-dixxiplu Timotju jkun ċirkonċiż (Atti 16,3). Kien biss jinsisti li l-Liġi ta' Mosè u ċ-ċirkonċiżjoni ma kinux meħtieġa għas-salvazzjoni u li ma kellhomx jiġu imposti fuq il-pagani konvertiti. Forsi biex jiffavorixxi l-karità, Pawlu aċċetta li jagħmilha ta' parrinu ta' dawn l-erbat irġiel nażrin.

Pawlu jmur fit-Tempju u jiġi arrestat

Il-wegħda tan- nażri kienet ibbażata fuq Num 6,1-21. Kienet iddum almenu 30 jum li fihom in- nażri ma kienx jixrob xorb li jsakkar, kien iħalli xagħru jikber u jevita kull kuntatt ma' oġġetti jew persuni ritwalment impuri. Wara dan iż-żmien in- nażri kien idum 7 ijiem fi stat ta' purifikazzjoni, u mbagħad kien imur fit-tempju, fejn kien joffri sagrifiċċju tal-ħruq lil Alla u jaqta' xagħru. Dan is-sagrifiċċju kien iqum ħafna flus, u mhux kulħadd kien jiflaħ iħallas għalih. Għalhekk kienu jitolbu lil min jiflaħ iħallas biex jagħmilha ta' parrinu għan- nażri. Dan hu li ġie mitlub jagħmel Pawlu. Kienu l-jiem tal-festa ta' Pentekoste tal-Lhud, u Ġerusalemm kienet mimlija pellegrini li telgħu għall-kult fit-tempju. Xi Lhud ġejjin mill-Asja prokonsolari, li kienu jafu lil Pawlu u Timotju f'Efesu, intebħu b'Pawlu fit-tempju, u qajmu irvell sħiħ. Fit-tmiem is-7 ijiem ta' purifikazzjoni tan-nażrin, dawn il-Lhud xlew lil Pawlu li kien qed jgħallem kontra l-Liġi ta' Mosè, u li saħansitra daħħal pagani fit-tempju, billi daħħal lill-Griegi fil-"bitħa ta' l-Israelin" (Atti 21,27-28). Huma kienu raw lil Trofimu ta' Efesu ma' Pawlu

f'Ġerusalemm, u ħasbu li kien daħħlu fit-tempju. "Mbagħad il-belt kollha tqanqlet u n-nies inġabret minn kullimkien; qabdu lil Pawlu, kaxkruh 'il barra mit-tempju u għalqu malajr il-bibien. Fittxew li joqtluh, imma l-aħbar waslet għand il-fizzjal kmandant, jew tribun, li Ġerusalemm kollha kienet rewwixta waħda" (Atti 21,30-31). Hekk dan mar fil-fortizza Antonja, li kienet tħares fuq it-tempju, ħa miegħu suldati u ċenturjun u niżel fost il-folla. Arresta lil Pawlu u ordna li jdaħħluh fil-fortizza. Imma l-vjolenza tal-folla kienet tant kbira, li s-suldati kellhom jerfgħu lil Pawlu fuq spallejhom biex iħarsuh mill-qilla tal-ġemgħa kbira ta' nies li kienet miexja warajh u tgħajjat: "Oqtluh!" Id-diskors ta' Pawlu quddiem il-Lhud ta' Ġerusalemm
"Huma u deħlin bih fil-fortizza, Pawlu qal lill-fizzjal: 'Nista' ngħidlek kelma?' Dan qallu: 'Mela int taf bil-Grieg?' Jaqaw int dak l-Eġizzjan li dan l-aħħar qajjem rewwixta u ħa miegħu fid-deżert erbat elef raġel sikaru?' Pawlu wieġeb: 'Jiena Lhudi, minn Tarsu taċ-Ċiliċja, ċittadin ta' belt magħrufa. Nitolbok tħallini nkellem lill-poplu'. Il-fizzjal ħallieh; u Pawlu wieqaf f'ras it-taraġ, għamel sinjal b'idu lill-poplu. Waqa' skiet kbir; u hu mbagħad beda jkellimhom bil-Lhudi ... Malli semgħuh ikellimhom bil-Lhudi (bl-Aramajk), aktar qagħdu bi kwiethom" (Atti 21,37-40; 22,2).Atti 22,1-21 jagħtuna l-ewwel diskors ta' difiża ta' Pawlu, quddiem il-Lhud, nies ta' ġensu. Pawlu jippreżenta ruħu: "Jiena Lhudi; twelidt f'Tarsu taċ-Ċiliċja, imma trabbejt f'din il-belt f'riġlejn Gamaljel u tħarriġt bir-reqqa fil-ħarsien tal-Liġi ta' missirjietna" (Atti 22,3). Imbagħad juri kif kien ippersegwita lill-insara ("kontra min qabad din it-triq tal-Mulej") u jagħti rakkont tal-konverżjoni tiegħu fit-triq ta' Damasku. Juri kif il-Mulej Ġesù kien sejjaħlu biex ixandar l-Evanġelju lil-Lhud, bil-kliem ta' Ananija, li hu jippreżentah sempliċement bħala Lhudi, "raġel sewwa skont il-Liġi": "Alla ta' missirijietna għażlek biex tagħraf ir-rieda tiegħu, tara lil dak li hu l-Ġust u tisimgħu jkellmek b'fommu stess" (Atti 22,12.14). Ikompli billi jsemmi viżjoni li kellu fit-tempju ta' Ġerusalemm, li fiha l-Mulej urih li fil-belt il-qaddisa ma kinux se jilqgħu x-xhieda tiegħu, u għalhekk jgħidlu: "Mur, għax jien se nibgħatlek 'il bogħod, fost il-pagani" (Atti 22,21).

"Tistgħu ssawwtu ċittadin Ruman?"

Malli l-poplu sema' lil Pawlu jgħid dawn il-kelmiet, beda jgħajjat u jitlob b'insistenza li għandu jiġi maqtul. Għalhekk it-tribun ordna li jdaħħlu lil Pawlu fil-fortizza Antonja u jagħtuh is-swat taħt interrogatorju, ħalli jifhem eżattament x'akkużi kienu qegħin iġibu kontra tiegħu. Imma meta kienu qegħdin iddaħħluh għall-flaġellazzjoni, Pawlu kixef l-identità vera tiegħu u qal liċ-ċenturjun: "Tistgħu ssawtu ċittadin Ruman bla ma jsir ħaqq minnu?" (Atti 22,25). Iċ-ċenturjun mar mill-ewwel għand it-tribun, u qallu: "Hemm x'se tagħmel? Dan ir-raġel ċittadin Ruman!" (Atti 22,26). Għalhekk it-tribun mar jivverifika l-każ, u staqsa lil Pawlu: "'Għidli: int ċittadin Ruman?' Wieġbu: 'Iva'. Il-fizzjal qallu: 'Biex jien ksibt din iċ-ċittadinanza kelli nħallas somma kbira'. U Pawlu qallu: 'U jien twelidt hekk'. Għalhekk dawk li kienu se jistħarrġuh bis-swat warrbu malajr minn ħdejh; u l-fizzjal stess beża' meta sar jaf li kien ċittadin Ruman u li kien rabtu bil-ktajjen" (Atti 22,27-29).

Pawlu quddiem is-Sinedriju

L-għada filgħodu, t-tribun iddeċieda li jieħu lil Pawlu quddiem is-Sinedriju, biex jipprova jifhem x'kienet l-akkuża li l-Lhud kienu qed iġibu kontrih. Mhux biss, imma ippermetta li

Pawlu jitkellem u jiddefendi ruħu quddiem il-qassisin il-kbar u l-membri tas-Sinedriju. Malli Pawlu ddikjara l-innoċenza tiegħu, il-qassis il-kbir Ananija, iben Nebedew, elett fis-sena 46 u maqtul mis-Sikari fis-sena 60, ordna li jsawtu lil Pawlu fuq ħalqu. "Mbagħad Pawlu qallu: 'Din id-daqqa Alla għad jagħtiha lilek, ja ħajt imbajjad! Int, li qiegħed hemm biex tagħmel ħaqq minni skont il-Liġi, tordna li niġi msawwat kontra l-Liġi?'" (Atti 23,3). Meta dawk preżenti qalulu li dak kien il-qassis il-kbir, Pawlu wieġeb b'mod sarkastiku li ma kienx intebaħ li kien qassis il-kbir, jiġifieri li ma kienx jimmaġina li l-kap spiritwali tal-poplu seta' jkun daqshekk vjolenti. Pawlu ntebaħ li kien għalxejn li jipprova jiddefendi ruħu, u għalhekk għamel użu minn tattika brillanti. Inħallu lil Luqa jirrakkonta l-ġest intelliġenti ta' Pawlu. "Issa Pawlu kien jaf li xi wħud kienu min-naħa tas-Sadduċej u oħrajn min-naħa tal-Fariżej. Għalhekk għajjat fis-Sinedriju: 'Ħuti, jiena Fariżew u bin il-Fariżej; hu għalhekk li qiegħed isir ħaqq minni, minħabba t-tama fil-qawmien minn bejn l-imwiet'. Kif qal hekk, qamet tilwima bejn il-Fariżej u s-Sadduċej, u l-ġemgħa nqasmet. Għax is-Sadduċej jgħidu li la hemm qawmien minn bejn l-imwiet, la anġli u lanqas spirti; waqt li l-Fariżej jistqarru dan kollu. Mbagħad qam storbju kbir; xi kittieba tan-naħa tal-Fariżej qamu u bdew jeħduha bil-qawwa kollha ma' l-oħrajn u jgħidu: 'Aħna ma nsibu xejn ħażin f'dan il-bniedem. Min jaf kellmux xi spirtu jew xi anġlu?' It-tilwim aktar kiber, u għalhekk il-fizzjal, billi beża' li se jtertqu lil Pawlu, ordna lis-suldati jinżlu jaħtfuh minn nofshom u jeħduh il-fortizza" (Atti 23,6-10). Kien f'dak il-lejl li Pawlu kellu viżjoni mill-Mulej, li qallu: "Agħmel il-qalb! Kif tajt xhieda għalija f'Ġerusalemm, hekk ukoll jeħtieġ li tagħti xhieda f'Ruma" (Atti 23,11).

Konġura tal-Lhud u trasferiment ta' Pawlu f'Ċesarija Marittima

Il-Lhud xorta ma qagħdux bi kwiethom. Xi wħud minnhom iltaqgħu u ħalfu li la jieklu u lanqas

jixorbu sa ma joqtlu lil Pawlu. Għaldaqstant talbu lill-qassisin tat-tempju biex jikkonvinċu lit-tribun ħalli jerġa' jġib lil Pawlu quddiemhom, bl-iskuża li jistħarrġuh aktar, u hekk ikunu jistgħu jagħmlu nasba u joqtluh. Imma sar jaf bil-konġura n-neputi ta' Pawlu, li mar jiġri jagħti l-aħbar lil Pawlu. Dan bagħtu għand it-tribun, u dan sema' minn fomm it-tfajjel dwar il-komplott kontra Pawlu. Għaldaqstant bagħat lit-tfajjel bl-ordni li ħadd ma jkun jaf bil-laqgħa tagħhom (Atti 23,12-22).

It-tribun imbagħad kiteb l-elogium, jew litterae dimissoriae, lill-gvernatur Feliċ, u ordna lil żewġ ċenturjuni biex jieħdu s-suldati u bil-lejl jeskortaw lil Pawlu minn Ġerusalemm lejn Ċesarija Marittima, ir-residenza tal-gvernatur Ruman. Fl-ittra li kiteb lil Feliċ it-tribun ma semmiex li kien rabat bil-ktajjen lil Pawlu, li kien ċittadin Ruman, anzi jgħid li kien hu li ħelsu mill-qilla tal-Lhud li riedu joqtluh. Billi sar jaf li kien hemm komplott kontra tiegħu, iddeċieda li jibgħat lil Pawlu Ċesarija, u mbagħad jekk il-Lhud riedu jkomplu jinsistu li jixluh kellhom jirrikorru għand il-gvernatur innifsu (Atti 23,23-30).

Il-vjaġġ sar bil-lejl. Is-suldati waslu Antipatris, il-belt antika ta' Afek (1Sam 4,1), li kien kabbarha Erodi l-Kbir u ta l-isem Antipatride. Minn hemm reġgħu lura, u ħallew lil Pawlu jiġi eskortat biss mill-kavallieri. Dawn waslu Ċesarija Marittima u taw l-ittra lill-gvernatur Feliċ u ippreżentawlu lil Pawlu.

Il-belt ta' Ċesarija Marittima kienet inbniet fis-seklu 4 q.K. minn Strato, li kien jew ġeneral ta' Tolomeo Filadelfo jew inkella 'Abd-Ashtrat, re ta' Sidon. Kienet magħrufa bħala Torri ta' Strato. Fis-sena 103 q.K. waqgħet f'idejn Alessandru Jannew, u taħt il-ħakma ta' l-Asmonej. Kien Erodi l-Kbir li reġa' bnieha lejn tmiem l-1 seklu q.K. u għamilha port internazzjonali fuq il-kosta tal-Palestina, u ta l-isem ta' Ċesarija, ad unur ta' l-imperatur Awgustu. Fi żmien Pawlu Ċesarija kienet is-sede tal-prokuratur Ruman. Fil-fatt, kien fl-anfiteatru ta' Ċesarija li nstabet l-iskrizzjoni li ssemmi lill-prokuratur Ruman Ponzju Pilatu, u li hi l-akbar xhieda ta' l-eżistenza storika tiegħu. Skont l-istoriku Lhudi

Ċesarija Marittima

Josephus Flavius, Feliċ kien prokuratur Ruman tal-Lhudija mis-sena 52 sas-sena 59-60. Kien funzjonarju fi żmien Neruni u Klawdju, u kien aħrax u krudil kontra s-sikari u ż-żeloti, u qatel ukoll lill-qassis il-kbir Ġonata. Kien bniedem superstizzjuż u kien jgħix ma' Drusilla, mart Azisus, re ta' Emesa fis-Sirja.
Malli Feliċ qara l-elogium tat-tribun, u sar jaf li Pawlu kien ġej miċ-Ċiliċja, hu ordna li jinżamm taħt kustodja fil-"pretorju ta' Erodi", sa ma jaslu l-Lhud minn Ġerusalemm biex jidher quddiemhom u jiddefendi ruħu. Il-prokuratur Ruman kien igawdi minn poter politiku u ġudizjarju.

Id-diskors ta' Pawlu quddiem il-gvernatur Feliċ

Ħamest ijiem wara li Pawlu wasal Ċesarija, waslu l-qassis il-kbir Ananija, xi anzjani tas-Sinedriju u avukat jismu Tertullu. Huma kellhom jikkostitwixxu ruħhom bħala akkużaturi ta' Pawlu. Feliċ laqagħhom u ordna li jinġieb Pawlu. Tertullu beda l-akkuża kontra l-Appostlu b'eloġju lil Feliċ, taħt forma ta' captatio benevolentiae (Atti 24,2-4). Imbagħad beda jixli lil Pawlu li kien "bniedem mill-agħar, u li qiegħed iqajjem it-tixwix fost il-Lhud kollha mxerrda mad-dinja u wieħed mill-mexxejja tas-setta ta' Nażrin" (Atti 24,5). Akkuża lil Pawlu li ried jipprofana t-tempju, u qal li l-Lhud qabduh u ħaduh quddiem l-awtoritajiet kompetenti, ħaġa li ċertament ma kinitx tikkorrispondi għall-verità tal-fatti.
Il-Lhud preżenti mbagħad ikkonfermaw dak li qal Tertullu.
Wara li qagħad jismagħhom, Feliċ ta l-permess lil Pawlu biex jitkellem. Atti 24,10-21 jikkostitwixxi d-difiża tiegħu quddiem il-gvernatur Ruman mill-akkużi li ġabu kontrih il-kapijiet Lhud. Pawlu wkoll beda l-apologia tiegħu b'captatio benevolentiae qasira u prudenti (Atti 24,10). Imbagħad mill-ewwel ċaħad l-akkuża li hu

kien xewwiex tal-poplu. Qal li kien ilu Ġerusalemm biss tnax-il ġurnata, u li hemm ma qala' inkwiet imkien, la fit-tempju, la fis-sinagogi u lanqas fil-belt. Imbagħad jiddefendi ruħu mill-akkuża li kien parti mis-setta tan-Nażrin, u jgħid: "Jien dan nistqarrlek; skont it-Triq tal-Mulej, li huma jgħidulha setta, jiena naqdi lil Alla ta' missirijietna u nemmen dak kollu li hemm fil-Liġi u l-Profeti" (Atti 24,14) u jerġa' jinsisti li jemmen fil-qawmien mill-imwiet. B'hekk Pawlu juri li l-akkużi kontrih ma kinux ta' natura soċjo-politika, imma biss reliġjuża. Juri wkoll li l-Kristjaneżimu ma kienx reliġjon kontrarja għal dik Lhudija, għax flimkien mal-partit tal-Fariżej l-Insara kienu jittamaw fil-qawmien mill-imwiet. Pawlu mbagħad jispjega l-motiv għaliex kien mar Ġerusalemm, jiġifieri biex iġib offerti ta' karità lill-foqra Lhud, u offerti għas-sagrifiċċji fit-tempju. Kien għalhekk li sabuh fit-tempju waqt ir-rit tal-purifikazzjoni. Fuq kollox kienu Lhud mill-Asja li kienu qabduh, u dawn kellhom jiġu jakkużawh jekk tassew hu kien għamel xi ħaġa ħażina fit-tempju. Mill-ġdid Pawlu jtemm id-diskors bl-affermazzjoni ta' Fariżew konvint: "Ħaġa waħda jistgħu jgħidu fija: li jien, meta dhert quddiemhom, għajjatt, 'Minħabba l-qawmien mill-imwiet qegħdin tagħmlu ħaqq minni llum'" (Atti 24,21).

Feliċ intebaħ li din kienet ġlieda bejn żewġ partiti reliġjużi Lhud, u ma riedx jieħu deċiżjoni qabel ma jikkonsulta personalment lill-fizzjal Lisja. Bagħat lura Ġerusalemm lill-akkużaturi, u lil Pawlu qiegħdu taħt custodia militaris, jiġifieri li kien jista' jmur mill-fortizza li fiha jkun magħluq lejn id-dar tiegħu privata, imma dejjem marbut b'katina waħda ma' id suldat li kien jakkumpanjah dejjem. Feliċ ma tax il-ħelsien lil Pawlu, sempliċement għax ma riedx jurta lill-mexxejja Lhud. Mhux biss, imma skont l-Atti, "ftit jiem wara ġie Feliċ ma' martu Drusilla, li kienet Lhudija. Bagħat għal Pawlu u qagħad jisimgħu jitkellem fuq il-fidi f'Ġesù Kristu. Pawlu beda jiddiskuti miegħu fuq il-ġustizzja, fuq it-trażżin tal-passjonijiet u fuq il-ġudizzju li għad irid jiġi" (Atti 24,24-25). Feliċ, li kien superstizzjuż, ħabat jibża', u reġa' bagħat lura lil Pawlu. Ta' raġel rgħib li kien, ta' spiss kien joqgħod jibgħat għal Pawlu, għax ħaseb li dan kien se joffrilu xi flus. Sadanittant għaddew sentejn, li warajhom, skond il-liġi Rumana, l-akkużat kellu jitħalla ħieles jekk ma jsirx ħaqq minnu. Imma Feliċ għamel inġustizzja ma' Pawlu. "Għaddew sentejn, u Porċjus Festus laħaq flok Feliċ. Imma biex jogħġob lil-Lhud, Feliċ ħalla lil Pawlu fil-ħabs" (Atti 24,27).

Pawlu jidher quddiem Porċjus Festus u jappella għal quddiem Ċesari

Porċjus Festus kien prokuratur tal-Lhudija fis-snin 59-62 w.K. B'differenza minn Feliċ kien raġel rett u kuxjenzjuż. Miet fis-sena 62 meta kien għadu prokuratur. "Tlitt ijiem wara li wasal fil-provinċja tiegħu, Festu tela' Ġerusalemm minn Ċesarija. Il-qassisin il-kbar u l-kbarat tal-Lhud resqu quddiemu biex jakkużaw lil Pawlu u bdew jitolbuh ħafna biex jagħmlilhom pjaċir u jibgħatuhulhom Ġerusalemm, għax kienu għamlu komplott li joqtluh fit-triq. Imma Festu weġibhom li Pawlu kellu jibqa' fil-ħabs f'Ċesarija għax hu stess kellu jmur hemm malajr. U żied jgħidilhom: 'Dawk fostkom li għandhom xi awtorità jinżlu miegħi, u jekk dan ir-raġel għandu xi ħtija jakkużawh'" (Atti 25,1-5). Mill-ġdid il-kapijiet Lhud marru Ċesarija għand il-prokuratur, li ħa postu fit-tribunal u ġab lil Pawlu. Il-Lhud reġgħu akkużawh bħad-darba ta' qabel. Pawlu reġa' ddefenda ruħu b'dinjità u deċiżjoni: "Jien ma nqast xejn, la kontra l-liġi tal-Lhud, la kontra

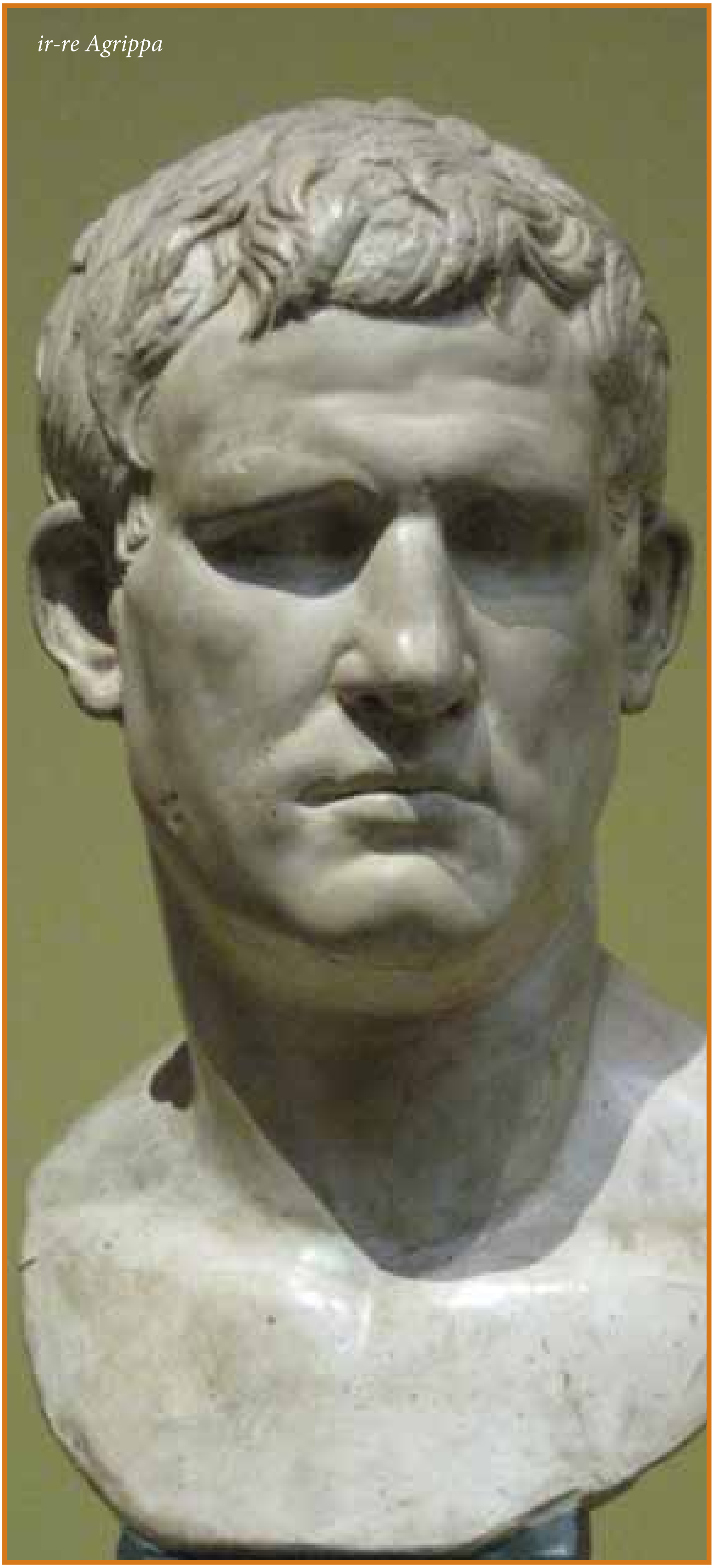

ir-re Agrippa

t-tempju u lanqas kontra Ċesari" (Atti 25,8). Forsi l-Lhud kienu akkużaw lil Pawlu saħansitra bil-crimen lesae maiestatis, għax kien ippriedka li Ġesù hu re. Imma l-prokuratur intebaħ li din kienet kwestjoni reliġjuża, u offra lil Pawlu l-possibilità li, jekk irid, imur Ġerusalemm u hemmhekk, quddiem Porċjus innifsu, jsir ħaqq minnu. Imma Pawlu kien jaf li, jekk jitla' Ġerusalemm, il-Lhud kienu qed jonsbuh biex jeqirduh, u b'ġest ta' diplomazija u kuraġġ appella għaċ-ċittadinanza Rumana tiegħu. "Jien ninsab quddiem il-qorti ta' Ċesari; hawn għandu jsir ħaqq minni. Jien lil-Lhud ma għamiltilhom xejn ħażin, kif inti stess taf sewwa. Jekk imbagħad jiena ħati, jekk għamilt xi ħaġa li għaliha tistħoqqli l-mewt, ma nfittixx li naħrab mill-mewt. Imma jekk ma hemm xejn minn dak li fuqu qegħdin jixluni, ħadd ma jista' jerħini f'idejhom. Nappella għal quddiem Ċesari!" (Atti 24,10-11). Festu tkellem mal-kunsill tiegħu, u aċċetta t-talba ta' Pawlu: "Int appellajt għal quddiem Ċesari, u quddiem Ċesari tmur" (Atti 24,12). Minn dak il-ħin it-tribunal tal-prokuratur sar inkompetenti li jipproċessa lil Pawlu. L-Appostlu beda jistenna ż-żmien li fih ikun jista' jintbagħat Ruma.

Id-diskors ta' Pawlu quddiem ir-re Agrippa

F'dawk il-ġranet ġew iżuru lil Porċjus ir-re Agrippa II u Bereniċi. Marco Giulio Agrippa kien iben Agrippa I. Twieled Ruma. Fis-sena 50 w.K. l-imperatur Klawdju ħatru re ta' Kalċide, u mbagħad sar "kustodju" tat-tempju u t-teżori tiegħu, u kien jaħtar hu l-qassisin il-kbar. Fis-sena 53 sar re tat-tetrarkija ta' Filippu, Batanea u Abilene. Fis-sena 54 l-imperatur Neruni tah il-Galilija u l-Perea. Miet qrib is-sena 100 u kien jgħix ma' oħtu Bereniċi, li magħha jidher li kellu relazzjoni ta' inċest. Giulia Bereniċi kienet bint Erodi Agrippa I u oħt Drusilla, mart Feliċ. Wara li żżewġet darbtejn, lil Lisimaku, u lil Erodi ta' Kalċide, zijuha, wara li dan miet marret tgħix ma' ħuha Agrippa II.
Porċjus Festus tkellem ma' Agrippa dwar Pawlu, bit-tama li jiġi mdawwal minnu dwar il-kustjonijiet reliġjużi Lhud li għalihom Pawlu kien akkużat. Lil Agrippa jgħidlu li l-akkużi kontra Pawlu ma kinux ta' tip kriminali. "Kellhom biss xi kustjonijiet miegħu dwar ir-reliġjon tagħhom u dwar ċertu Ġesù, li hu mejjet, imma Pawlu jgħid li hu ħaj" (Atti 25,19). U stieden lil Agrippa jisma' lil Pawlu. Biex juri l-evidenza ta' l-innoċenza ta' l-Appostlu Luqa jintroduċi r-rakkont tal-laqgħa ta' Pawlu ma' Agrippa u Bereniċi, li tiġbor fiha l-aħħar diskors ta' difiża personali ta' l-Appostlu, din id-darba quddiem is-slaten.
Wara s-soltu captatio benevolentiae (Atti 26,2-3) Pawlu beda jiddiskrivi l-ħajja tiegħu ta' Lhudi mħeġġeġ għal-Liġi u għat-tradizzjonijiet tal-Fariżej. Jiddiskrivi, għat-tieni darba, l-ġrajja tal-konverżjoni tiegħu fit-triq ta' Damasku (Atti 26,9-18), u jgħid li Ġesù nnifsu kellmu u qallu: "Għalhekk dhertlek, biex nagħmlek ministru u xhud tad-dehra li fiha rajtni u ta' dawk li fihom għad nidhirlek. Neħilsek mill-poplu u mill-ġnus pagani li għandhom qiegħed nibgħatek, biex tiftħilhom għajnejhom ħalli jerġgħu lura mid-dlam għad-dawl u mis-setgħa tax-xitan u jduru lejn Alla" (Atti 26,16-18). Kien minħabba din il-ħidma missjunarja li l-Lhud qabduh fit-tempju u riedu joqtluh. Imma Pawlu jgħid li ma kienx jgħallem ħlief dak li kienu għallmu Mosè u l-Profeti dwar li l-Messija kellu jqum mill-imwiet u jkun dawl kemm għall-poplu ta' Israel kif ukoll għall-pagani.
Festus ammira l-għerf ta' Pawlu fir-reliġjon Lhudija u qallu: "Int miġnun, Pawlu! L-għerf kbir tiegħek qiegħed iġennek!" (Atti 26,24). Pawlu wieġbu b'diplomazija li hu ma kienx miġnun, imma li Agrippa ċertament kellu kompetenza biex jifhem aħjar fuq xiex kien qed jitkellem, għax hu kien Lhudi li kien jemmen fil-Profeti. Mhux biss, imma jdur fuq Agrippa u jistaqsih jekk kienx veru dan kollu. Agrippa intebaħ li, kieku jwieġbu iva, kien ifisser li l-Iskrittura kienet tabilħaqq tikkonferma l-messaġġ Kristjan li kien qed ixandar Pawlu, u ipprefera jwieġeb b'mod ironiku: "Ftit jonqsok biex tipperswadini u tagħmilni nisrani!" (Atti 26,28). U Pawlu mill-ġdid, b'ħafna diplomazija, wieġbu: "Nitlob 'l Alla li, bil-ftit jew bil-wisq, mhux inti biss, imma dawk kollha li llum qegħdin jisimgħuni jkunu bħali, barra mill-irbit ta' dawn il-ktajjen" (Atti 26,29).
Kien hawnhekk li l-udjenza waslet fit-tmiem. Porċjus u Agrippa qablu bejniethom li Pawlu ma kien ħati la ta' mewt u lanqas tal-ktajjen. Mhux biss, imma Agrippa qal lil Festu: "Li ma appellax għal quddiem Ċesari lil dan ir-raġel kont tista' titilqu" (Atti 26,31).
Ma kien fadal xejn iżjed issa ħlief li Pawlu jistenna f'Ċesarija Marittima. Fuq ix-xefaq tal-punent kienet tinfetaħ it-triq bil-baħar lejn Ruma. Imma sa ma wasal hemm, Pawlu kellu missjoni oħra providenzjali x'jaqdi.